

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра міжнародних економічних відносин

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Міжнародне страхування

Освітня програма Управління міжнародним бізнесом

Спеціальність 073 Менеджмент

Галузь знань 07 Управління і адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 5 від “22” грудня 2023 р

м. Івано-Франківськ – 2023 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Міжнародне страхування
Освітня програма	Управління міжнародним бізнесом
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	073 Менеджмент
Галузь знань	07 Управління і адміністрування
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс / семестр	4/7
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу (в межах мети на цілей ОП)

Метою вивчення дисципліни «Міжнародне страхування» є набуття студентами глибоких теоретичних знань з питань теорії створення та практичного застосування конкретних механізмів страхового захисту майнових інтересів юридичних і фізичних осіб на випадок настання ризикових ситуацій, організації страхового ринку та страхових компаній в умовах ринкової економіки.

Цілі навчальної дисципліни «Міжнародне страхування»: вивчення сутності, ролі та механізму страхування, що сприятиме формуванню високого рівня знань для ефективного застосування в галузі страхування та повного використання можливості страхового захисту в роботі та особистому житті; вивчення засобів організації та розвитку страхового ринку та державного регулювання страхової діяльності; здобуття знань з основних видів страхування життя, майнового страхування та страхування відповідальності, перестрашування з позицій здобутків вітчизняного та зарубіжного досвіду; формування вмінь аналізувати ринок страхових послуг і оцінювати фінансову стійкість страхових компаній

Компетентності (мають співпадати з матрицею ОП):

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

СК1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.

СК3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.

СК6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

СК7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

СК11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

СК14. Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності.

СК15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові

навички.

Програмні результати навчання (мають співпадати з матрицею ОП):

ПРН 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.

ПРН 11 . Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Сутність, принципи і роль міжнародного страхування	Необхідність страхового захисту як важливого засобу економічної безпеки суб'єктів господарювання та життєдіяльності людей на випадок шкоди, зумовленої ризиковими обставинами. Страхові фонди як матеріальна основа страхового захисту. Принципи страхування: страховий інтерес, максимальна добросовісність суб'єктів страхування, відшкодування втрат у межах збитків, франшиза, суброгація. Роль страхування в активізації бізнесу, економії коштів, що резервуються на покриття можливих утрат від непередбачених обставин, та в ефективнішому формуванні й використанні фондів соціального призначення, збільшенні обсягів інвестицій.	Тести, питання, кейси
2.	Міжнародний страховий ринок	Поняття міжнародного страхового ринку, суб'єкти страхового ринку. Страхові послуги як об'єкти взаємовідносин страховиків і страхувальників. Роль посередників: страхових агентів і брокерів. Перспективи розвитку страхового ринку України. Сутність і завдання маркетингу в страхуванні.	Тести, питання, кейси
3.	Державне регулювання страхової діяльності	Необхідність і значення державного регулювання страховою діяльністю. Шляхи наближення законодавчої і нормативної бази страхування до міжнародних стандартів. Органи нагляду за страховою діяльністю та їх функції.	Тести, питання, кейси

4.	Основні галузі міжнародного страхування.	Страхування життя і його основні види. Змішане страхування життя. Довічне страхування. Страхування до одруження. Страхування пенсій (ренти). Страхування майна юридичних осіб: об'єкти й суб'єкти страхування, страхові події, порядок укладання договорів, умови відшкодування збитків. Страхування технічних ризиків. Страхування транспортних засобів: автомобільного та іншого наземного, морського, авіаційного транспорту. Страхування вантажів. Страхування цивільної відповідальності власників автотранспортних засобів. Моторне (транспортне) страхове бюро і його функції. Міжнародна система "Зелена картка". Страхування відповідальності власників інших видів транспорту. Страхування відповідальності роботодавців. Страхування відповідальності товаровиробників за якість продукції. Страхування відповідальності за забруднення довкілля.	Тести, питання, кейси
5.	Перестраховання і співстраховання	Необхідність і сутність перестраховання, стан і перспективи його розвитку, суб'єкти перестраховання. Ринки перестраховання. Вимоги, що ставляться до перестраховання ризиків нерезидентів. Методи перестраховання. Факультативне перестраховання. Облігаторне перестраховання. Порівняльний аналіз методів перестраховання. Форми проведення перестрахових операцій. Пропорційне перестраховання. Квотні та ексцендентні договори пропорційного перестраховання, їх характеристика, переваги та недоліки. Непропорційне перестраховання: на базі ексценденту збитку, на базі ексценденту збитковості. Співстраховання і механізм його застосування.	Тести, питання, кейси
6	Фінансово-економічна діяльність страхових компаній	Склад доходів страховика. Доходи від страхової діяльності. Зароблені страхові премії, порядок їх визначення. Доходи від інвестування тимчасово вільних коштів. Витрати страховика: їх склад і економічний зміст. Собівартість страхової послуги. Виплата страхових сум і страхового відшкодування. Витрати на утримання страхової компанії. Поняття фінансової надійності страховика і значення останньої. Формування збалансованого страхового	Тести, питання, кейси

	портфеля. Вибір ризиків. Тарифна політика. Перестраховання як метод забезпечення фінансової надійності. Фінансові методи забезпечення надійності страхових компаній. Платоспроможність страховика, умови її забезпечення. Власні кошти страховика. Технічні резерви, їх склад. Показники платоспроможності. Порядок їх обчислення	

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Семінарські заняття	40
Бали за теми, винесені на лекційні заняття	30
Бали за індивідуальну роботу	20
Бали за самостійне опрацювання додаткової літератури	10
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Робота на парах	Оцінка за контрольну роботу	Оцінка за індивідуальну роботу	Оцінка за самостійну роботу	Разом
40	30	20	10	100
• Оцінювання відповідей студентів на практичних заняттях відбувається за 100 бальною шкалою				

Поточний контроль з дисципліни «Міжнародне страхування» відбувається шляхом перевірки засвоєння студентами знань та умінь в ході семінарських занять, написання контрольної роботи, підготовки індивідуальної роботи та контролю самостійного опрацьованої додаткової літератури.

Перевірка засвоєння студентами знань та умінь в ході семінарських занять здійснюється шляхом оцінювання усних відповідей (в тому числі у формі презентацій), коротких письмових / тестових робіт. За опрацювання тем, визначених для семінарських занять студент може отримати максимально 40 балів. Відповідна форма активності студентів оцінюється за стобальною системою. У кінці семестру сума всіх оцінок ділиться на кількість оцінок, далі вона ділиться на 10 та множиться на 4.

Контроль засвоєння знань та навичок, що базуються на лекційному матеріалі, здійснюється шляхом написання студентами контрольної роботи (у розгорнутій та/або тестовій формі). За опрацювання тем, визначених для семінарських занять, студент може отримати максимально 30 балів.

Навики роботи із науковою літературою, вміння аналізувати знайдені матеріали, робити висновки та узагальнення студенти реалізують шляхом написання індивідуальних робіт. Індивідуальна робота оцінюється максимально у 20 балів.

Студентам також пропонується самостійне опрацювання наукових джерел, які є знаковими для відповідної дисципліни. Контроль засвоєння відповідних знань здійснюється у тестовій формі та максимально оцінюється у 10 балів.

Семестровий контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як сума оцінок за поточний контроль знань.

Критерії поточного оцінювання:

Відповідно до [Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника»](#) (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) та

Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (Нова редакція) (введено в дію наказом ректора № 361 від 31.07.2020 р.) знання оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до національної шкали за такими критеріями:

- «відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

- «добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу;

- «задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вмє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;

- «незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Література:	
1. Фисун В. І., Ярова Г. М. Страхування. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 232 с. 2. Дьячкова Ю.М. Страхування. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 240 с. 3. Пасічний, В.О. Страхування: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів/ В.О. Пасічний, В.В. Жван; Харк. нац. акад. міськ. госп- ва. – Х.: ХНАМГ, 2009. – 218 с. 4. Страхування: теорія та практика: Навчально-методичний посібник / Внукова Н.М., Успенко В.І., Временко Л.В. та ін.; За загальною редакцією проф. Внукової Н.М. — Харків: Бурун Книга, 2004. 5. Ткаченко Н.В. Страхування. Навчальний посібник. – К.: Ліра К, 2007. – 376 с. 6. Говорушко Т.А. Страхові послуги. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2011.-376 с. 7. Самсонова И.А. Страхование: Учебное пособие. – Владивосток: Изд-во ВГУЭС, 2007. –148. 8. Тарасова, Ю. А. Страхование. Учебно-методическое пособие. 2-е изд., перераб. и доп. [Текст] / Ю. А. Тарасова; Санкт-Петербургский филиал Нац. исслед. ун-та «Высшая школа экономики». – СПб.: Отдел оперативной полиграфии НИУ ВШЭ – Санкт-Петербург, 2012.	

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра міжнародних економічних відносин м. Івано-Франківськ, вул. Черновола, 1, каб. 104. Тел.: +80342 75-20-27 Email: https://kmev.pnu.edu.ua/ Ст. лаборант кафедри: Грушко Оксана Сторінки в соцмережах: https://www.facebook.com/groups/2021045604705063
Викладачі	Благун Семен Іванович старший викладач кафедри міжнародних економічних відносин semen.blahun@pnu.edu.ua
Контактна інформація викладача	

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Неприпустимі плагіат та списування.
Пропуски занять (відпрацювання)	Обов'язковим для отримання позитивної оцінки є відвідування більш 50% занять та виконання самостійної роботи. Пропуски практичних занять відпрацьовуються наступним чином: опрацювання теми, а також виконання завдання із теми.
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (- 50% від відповідної кількості балів), проте студент не обмежений у досягненні конкретного балу і завжди може його отримати за допомогою отримання додаткових завдань.
Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідна поведінка під час заняття розглядається є підставою для зниження оцінки студента та направлення звернення до куратора академічної групи.
Додаткові бали	-

Неформальна освіта	Результати неформальної освіти враховуються під час оцінювання студентів, як в розрізі конкретних тем, так і самостійної роботи. Підставою для зарахування результатів неформальної освіти виступає наданий валідний сертифікат. <u>Рекомендовані платформи:</u> Coursera EdX Prometheus EdEra EduHub TED

Викладач Благун С.І